

Priorytety zdrowotne w profilaktyce chorób zakaźnych oraz poprawa zdrowia mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego to tematy przewodnie spotkania, które odbyło się we wtorek, 10 października w Elblągu. Podczas wydarzenia eksperci zwracali szczególną uwagę na zagrożenia związane z zakażeniami pneumokokowymi, zwłaszcza tymi najgroźniejszymi, przebiegającymi pod postacią Inwazyjnej Choroby Pneumokokowej (sepsa, zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych).

Doceniając wagę problemu i idąc za rekomendacjami ekspertów medycznych władze Elbląga wprowadzają w mieście program, którego celem jest zapewnienie dzieciom ochrony przed tymi – groźnymi dla ich zdrowia i życia – bakteriami. Projekt skierowany jest do maluchów z roczników 2015 i 2016. W tym roku planuje się zaszczepić 320 dzieci z rocznika 2015. Kwota przeznaczona na realizację programu w 2017 r. to 80 000 PLN. Nabór dzieci do szczepień ruszy lada dzień. Elbląski program będzie uzupełnieniem programu rządowego i wyrówna szanse dzieciom starszym, niezaszczepionym. Dzieci otrzymają szczepionkę 13-walentną, stanowiącą w tej chwili najszerszą ochronę przed pneumokokami.

- Pneumokoki to bakterie należące do najczęstszych przyczyn poważnych zakażeń bakteryjnych i stanowią największe zagrożenie dla dzieci do 5 r.ż., ale i osób starszych, po 65. r.ż. U tych pierwszych układ odpornościowy jest jeszcze niedojrzały, u drugich zaś – już niedostatecznie sprawny, aby skutecznie bronić się przed tak groźną bakterią, jaką jest pneumokok. Najcięższą postacią zakażenia pneumokokowego jest zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych. Rozwój zakażenia bakteryjnego jest nieprzewidywalny. Jeśli chorobę rozpoznano późno, to nawet po podaniu właściwych leków, 10-20% chorych umiera, a 60% ma trwałe następstwa choroby takie jak: upośledzenie słuchu, wzroku, wodogłowie, lekooporną padaczkę, niedowłady i/lub porażenia kończyn, niedorozwój psychiczny i fizyczny. – mówi lek. med. Anna Zdanowska-Ruskań, konsultant wojewódzki ds. pediatrii. - Obciążenie zakażeniami pneumokokowymi jest w skali globalnej ogromne: powodują one ok. 3,5 mln zgonów rocznie, z czego 1 mln z powodu zapalenia płuc. Bakteria ta występuje powszechnie i kontakt z nią jest nieunikniony. Poziom nosicielstwa tego drobnoustroju jest niezwykle wysoki i wynosi, według różnych szacunków, 5-10% u zdrowych dorosłych oraz 20-60% u dzieci. Szczepienia, stanowią jedyną skuteczną ochronę, a ponadto umożliwiają całkowite wyeliminowanie najbardziej zjadliwych bakterii, zmniejszając zachorowalność oraz redukując liczbę powikłań i zgonów. W Elblągu, w ramach programu dzieciom podawana będzie szczepionka 13-walentna, stanowiąca w tej chwili najszerszą z dostępnych ochronę przed pneumokokami. Szczepionka ta wywołuje sztuczną odporność czynną, podobną do naturalnej odporności, którą uzyskuje się po przebyciu zakażenia lub choroby. Wyrażam wielkie zadowolenie z faktu, że program szczepień dzieci zostanie wdrożony i dzieci z Elbląga zostaną zaszczepione. – dodaje Anna Zdanowska-Ruskań.

- Decyzja dotycząca ochrony najmłodszych mieszkańców Elbląga to efekt odpowiedzialnej polityki zdrowotnej, jaką realizujemy. Dofinansowanie takich szczepień dla dzieci z naszego Miasta jest działaniem bardzo ważnym i pożądanym. Wysoki koszt szczepionki jest bowiem często dla rodziców realną przeszkodą w dodatkowym zaszczepieniu dziecka. Obecnie z darmowych szczepień przeciwko pneumokokom mogą korzystać wszystkie dzieci urodzone po 31 grudnia 2016 roku. Trzeba jednak pamiętać, że nadal bez ochrony pozostaje duża grupa dzieci starszych, tych do 5. r.ż., dla których te groźne bakterie stanowią przecież także ogromne, realne zagrożenie. Ich szanse wyrówna „Program profilaktyczny przeciwko zakażeniom pneumokokowym wśród dzieci urodzonych w 2015-2016 roku z terenu Miasta Elbląga”. W ramach programu polityki zdrowotnej w 2017 roku w naszym mieście zostaną zaszczepione dzieci urodzone w 2015 roku, a w 2018 dzieci urodzone w 2016 roku. Zapraszam rodziców do udziału w programie, profilaktyka to najlepsza inwestycja w zdrowie dziecka. – mówi Witold Wróblewski, prezydent Elbląga.

„Program profilaktyczny przeciwko zakażeniom pneumokokowym wśród dzieci urodzonych w 2015-2016 roku z terenu Miasta Elbląga” realizowany będzie w roku 2017 i 2018. Całkowity koszt programu to 160 000 PLN. W 2017 roku Urząd sfinansuje program ze środków własnych. Władze poczyniły starania, aby w 2018 roku pozyskać wsparcie finansowe z NFZ.

W 2017 r. Program będą realizować następujące przychodnie:

- NZOZ „ZAWADA” (zaszczepi 50 dzieci)
ul. Wiejska 18, 82-300 Elbląg,
tel. 55 611-03-72,
- ZPOZ „PRZYCHODNIA ZATORZE” (zaszczepi 70 dzieci)
ul. Lotnicza 51, 82-300 Elbląg,
tel. 55 233-65-74,
- MEDICUS I (zaszczepi 100 dzieci)
ul. Królewiecka 195, 82-300 Elbląg,
tel. 55 234-54-64,
- Poradnia Rodzinna „DAR SERCA” (zaszczepi 100 dzieci)
ul. Bażyńskiego 2, 82-300 Elbląg,
tel. 55 234-65-31.

Podczas spotkania eksperci zwrócili również uwagę, na fakt, że województwo warmińsko-mazurskie, z uwagi na endemiczne występowanie zakażonych kleszczy, odnotowuje wysoki współczynnik zapadalności na boreliozę (jest on prawie dwukrotnie wyższy niż w kraju) i kleszczowe zapalenie mózgu (KZM), (prawie sześciokrotnie wyższy niż w Polsce). W tej chwili na terenie województwa trwa konkurs na realizację programów zdrowotnych dotyczących chorób będących istotnym problemem zdrowotnym regionu w zakresie zakaźnych chorób odkleszczowych, takich jak KZM czy borelioza. Środki na realizację można pozyskać z Funduszy Unijnych. To wielka szansa na zdobycie dodatkowych środków na profilaktykę i edukację zdrowotną.

- Wśród aktualnych problemów medycyny, związanych z pojawieniem się „nowych” chorób zakaźnych, jednymi z najistotniejszych wydają się być choroby przenoszone przez kleszcze. Chociaż kleszcze występują praktycznie na terenie całej Polski, to są szczególnie liczne w rejonach północno-wschodnich kraju. Taka ocena sytuacji nie wynika z pomiarów liczebności kleszczy (brak jest możliwości przeprowadzenia takich badań), lecz jest efektem porównywania zapadalności na choroby odkleszczowe w poszczególnych rejonach Polski. Szczególnie częste przypadki KZM występują w północno-wschodniej części Polski (w rejonie Elbląga rocznie zgłaszanych jest do kilku zachorowań). Choroba przebiega dwufazowo, przy czym w etapie objawy nie są swoiste – gorączka i objawy grypopodobne. Objawy ze strony ośrodkowego układu nerwowego pojawiają się po kolejnych kilku- kilkunastu dniach. Zachorowanie wiąże się z ryzykiem powikłań, pozostawiających trwałe ślady (ból głowy, depresje, niedowłady itp.). Jedynym sposobem uniknięcia zachorowania na KZM jest szczepienie. – mówi Marek Jarosz, Dyrektor Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Elblągu.

W Polsce dostępna jest szczepionka, po przyjęciu której u osób szczepionych powstają swoiste przeciwciała chroniące przed neuroinfekcjami spowodowanymi wirusem KZM. Jak wynika z doniesień naukowych, szczepionka przeciwko KZM ma jeden z najwyższych stopni efektywności spośród wszystkich inaktywowanych szczepionek. Badania dowodzą, że prawidłowo prowadzone szczepienia przeciwko KZM powodują u 98% szczepionych trwałą odporność.

- Z roku na rok wzrasta również liczba zachorowań na boreliozę. Na przestrzeni lat 2014-2016, średnia zapadalność na tę chorobę w Polsce zwiększyła się niemal dwukrotnie (z 28,79 przypadków na 100 tys. mieszkańców w roku 2014, do 55,22 w roku 2016). W województwie warmińsko-mazurskim, które położone jest w rejonie wysokiej zapadalności (zwłaszcza jego wschodnie rejony), wskaźnik ten wzrósł z podobną dynamiką - z 51,01 w roku 2014 do 97,44 w roku 2016. W powiecie elbląskim i Mieście Elblągu sytuacja epidemiologiczna jest korzystniejsza, chociaż także i tu ulega pogorszeniu - zapadalność w roku 2014 wyniosła 18,48, a roku 2016 – 24,66. Borelioza, jak każda choroba przewlekła przebiegająca bez wstępnej swoistej fazy charakterystycznych objawów (poza rumieniem wędrującym) lub z objawami nietypowymi, może rozwijać się latami, a osoba chora nie będzie tego świadoma. Trudno więc oszacować jaką część zachorowań jest obecnie zdiagnozowana. Należy przyjąć, że wyliczane wskaźniki są niższe od faktycznych. - mówi Marek Jarosz, Dyrektor Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Elblągu.

- Jednym ze sposobów na finansowanie działań w obszarze zdrowia są środki unijne. Obecna perspektywa finansowa 2014-2020 daje taką możliwość. Dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego można zdobyć m.in. na: wdrożenie projektów profilaktycznych dotyczących chorób będących istotnym problemem zdrowotnym dla danego regionu. A takim istotnym problemem w przypadku województwa Warmińsko-Mazurskiego są choroby odkleszczowe, w tym przede wszystkim kleszczowe zapalenie mózgu i borelioza. Trwający w województwie konkurs dotyczy trzech subregionów: Olsztyńskiego, Elbląskiego, Ełckiego. Podmioty uprawnione do ubiegania się o dofinansowanie w ramach trwającego konkursu to: podmioty lecznicze, jednostki samorządu terytorialnego oraz ich związki i stowarzyszenia, jednostki organizacyjne JST, organizacje pozarządowe i organizacje non-profit oraz podmioty ekonomii społecznej i pracodawcy. Wszystkie te podmioty, samodzielnie lub przy współpracy z samorządami mogą ubiegać się o środki na prowadzenie działań profilaktycznych. Zachęcam Państwa do podejmowania starań związanych z uzyskaniem dofinansowania ze środków UE, to wielka szansa na poprawę zdrowia lokalnej społeczności. – mówi Edyta Masłowska-Parafian, ekspert ds. Funduszy Unijnych.

Spotkanie w Elblągu zostało zorganizowane w ramach samorządowego cyklu p.t.: Zdrowie-Człowiek-Profilaktyka. Partnerami merytorycznymi spotkania były organizacje działające na rzecz zdrowia dzieci: Stowarzyszenie Parasol dla Życia oraz Fundacja Aby Żyć.

Szczegółowe informacje nt. „Programu profilaktycznego przeciwko zakażeniom pneumokokowym wśród dzieci urodzonych w 2015-2016 roku z terenu Miasta Elbląga” dostępne są tutaj: www.elblag.eu.